НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ МЕДИЦИНИ ПРАЦІ ІМЕНІ Ю. І. КУНДІЄВА НАМН УКРАЇНИ»

ЗАСТОСУВАННЯ БАКТЕРИЦИДНИХ УЛЬТРАФІОЛЕТОВИХ МОНОХРОМНИХ LED ОПРОМІНЮВАЧІВ ДЛЯ ЗНЕЗАРАЖЕННЯ ПОВІТРЯ ТА ПОВЕРХОНЬ У ПРИМІЩЕННЯХ

(методичні рекомендації)

КИЇВ
2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ДУ «ІНСТИТУТ МЕДИЦИНИ ПРАЦІ ІМЕНІ Ю. І. КУНДІЄВА НАМН УКРАЇНИ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Начальник лікувально-організаційного

управління НАМН України,

д.мед.н., професор

_____ Ігор ШКРОБАНЕЦЬ

«__14___»__11_____2023 р.

ЗАСТОСУВАННЯ БАКТЕРИЦИДНИХ УЛЬТРАФІОЛЕТОВИХ МОНОХРОМНИХ LED ОПРОМІНЮВАЧІВ ДЛЯ ЗНЕЗАРАЖЕННЯ ПОВІТРЯ ТА ПОВЕРХОНЬ У ПРИМІЩЕННЯХ

(методичні рекомендації)

Київ - 2023

Рекомендовано до друку вченою радою ДУ «Інститут медицини праці імені Ю.І. Кундієва НАМН України» (протокол № 11 від 26 жовтня 2023 р.)

Укладачі:
Назаренко В.І., д.б.н., с.н.с., завідувач лабораторією по вивченню і нормуванню фізичних факторів виробничого середовища ДУ «Інститут медицини праці імені Кундієва Ю.І. НАМН України»;
Леонов Ю.І., н.с., ДУ «Інститут медицини праці імені Кундієва Ю.І. НАМН України»;
Чередніченко І.М., н.с., ДУ «Інститут медицини праці імені Кундієва Ю.І. НАМН України»;
Глива В.А., д.т.н., проф., Київський національний університет будівництва і архітектури МОН України МОН України;
Бурдейна Н.Б., к.п.н., доцент, Київський національний університет будівництва і архітектури МОН України;
Почта І.В., ТОВ «LED АЗІМУТ»
Шабашкевич Б.Г., к.т.н., директор ТОВ «НВФ ТЕНЗОР»

Рецензенти:
Думанський В.Ю. - д.м.н., проф., завідувач лабораторією гігієни фізичних ДУ «Інституту громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України»;
Палійчук С.П. - к.м.н., с.н.с., завідувач лабораторією випробувань транспортних засобів та продукції машинобудування ДУ «Інститут медицини праці імені Кундієва Ю.І. НАМН України»;

Застосування бактерицидних ультрафіолетових монохромних LED опромінювачів для знезараження повітря та поверхонь у приміщеннях.

Укладачі: Назаренко В.І., Леонов І.Ю, Чередніченко І.М., Глива В А., Бурдейна Н.Б., Почта І.В., Шабашкевич Б.Г.; Київ, 2023. 12с.

Сфера впровадження: Положення цих методичних рекомендацій можуть бути застосовані з метою проектування, будівництва, реконструкції та експлуатації виробничих об'єктів, включаючи офісні приміщення, будівлі промислового призначення, де розташовані робочі місця персоналу. Методичні рекомендації призначаються для установ, відомств та організацій, які проектують і експлуатують зазначені об'єкти, а також для органів та установ Державних служб з нагляду у сфері захисту прав споживачів і благополуччя людини. Пропонується для впровадження в практику роботи профільних НДІ (науково-дослідних інститутів), профпатологічної служби, Міністерства охорони здоров'я, Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту прав споживачів, Державної служби України з питань праці.

Мета методичних рекомендацій
Розробити гігієнічні рекомендації щодо розміщення, режимів роботи та контролю безпечного і ефективного використання ультрафіолетових LED-опромінювачів з метою зменшення забруднення мікроорганізмами та оздоровлення якості повітря та робочих поверхонь в офісних та виробничих приміщеннях.

Державна установа «Інститут медицини праці імені Ю.І. Кундієва Національної академії медичних наук України»
Лабораторія по вивченню і нормуванню фізичних факторів виробничого середовища

Методичні рекомендації

МЕТОДИ ВИМІРЮВАННЯ ТА ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА СВІТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ЗАСТОСУВАННІ СВІТЛОДІОДНИХ ДЖЕРЕЛ СВІТЛА НА РОБОЧИХ МІСЦЯХ В ОФІСНИХ ПРИМІЩЕННЯХ

2021
КИЇВ

Державна установа «Інститут медицини праці імені Ю.І. Кундієва
Національної академії медичних наук України»
Лабораторія по вивченню і нормуванню фізичних факторів виробничого середовища

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник начальника лікувально-організаційного управління
НАМН України, д.мед.н.,
Олександр ПЕТРИЧЕНКО
(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

М.П.

«02» 12 2021 р

МЕТОДИ ВИМІРЮВАННЯ ТА ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА СВІТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ЗАСТОСУВАННІ СВІТЛОДІОДНИХ ДЖЕРЕЛ СВІТЛА НА РОБОЧИХ МІСЦЯХ В ОФІСНИХ ПРИМІЩЕННЯХ

Методичні рекомендації

Київ 2021

Освітлення для специфічної зорової задачі, контрольоване окремо від загального освітлення

2.5. Комбіноване освітлення

Комбіноване освітлення складається із загального та місцевого.

2.6. Природне освітлення

Освітлення приміщень світлом неба (прямим або відбитим), яке проходить скрізь світлові прорізи в зовнішніх огороджувальних конструкціях

2.7. Суміщене освітлення

Освітлення, при якому недостатнє (згідно з нормами) природне освітлення доповнюється штучним

2.8. Блискавість

Умова бачення, за якої з'являється дискомфорт або зменшення здатності бачити деталі або об'єкти через несприятливий розподіл яскравості, або діапазон яскравостей, або екстремальні контрасти в просторі

2.9. Нормована освітленість

Нормовані показники освітленості регламентуються в точках її мінімального значення на робочий поверхні, крім окремо визначених випадків.

2.10. Колірна температура

Температура випромінювача Планка (чорного тіла), за якої його випромінювання має ту саму кольоровість, що і випромінювання об'єкта, що розглядається (колір джерела освітлення). Вимірюється у кельвінах (К)

2.11. Коефіцієнт пульсації світлового потоку

Пульсацію світлового потоку оцінюють як відношення різниці між максимальним і мінімальним значеннями світлового потоку до суми цих значень за період її коливання

2.12. Робоча поверхня

Поверхня, на якій виконується робота і нормується або вимірюється освітленість

2.13. Об'єкт розрізнення

Предмет, що розглядається, окрема його частина або дефект, які треба розрізнити в процесі роботи

2.14. Фон

Поверхня, прилегла безпосередньо до об'єкта розрізнення, на якій він розглядається

2.15. Зона завдання

Зона, у якій виконують зорове завдання

2.16. Зона безпосереднього оточення

Смуга, що оточує зону завдання в межах поля зору

2.17. Фонова зона

Зона, що прилягає до зони безпосереднього оточення

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

3.1. Робота з нормативною документацією.

Нормативна документація, відповідно до якої проводяться дослідження:

- ДСТУ Б В.2.2-6-97 (ГОСТ 24940-96) "Будинки і споруди. Методи вимірювання освітленості";

Нормативна документація, відповідно до якої оцінюються результати:

- ДБН В 2.5.-28-2018 «Державні будівельні норми України. Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення»;
- ДСТУ EN 12464-1:2016 «Освітлення робочих місць. Частина 1. Внутрішні робочі місця»;
- ДСТУ EN 62471:2017 «Безпечність ламп і лампових систем фотобіологічна (EN 62471:2008, IDT; IEC 62471:2006, MOD)»;
- «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості на напруженості трудового процесу», № 248.

3.2. Загальні положення

- Нормативне значення освітленості робочих місць з постійним перебуванням людей повинно бути **не менше ніж 200 лк** (п. 5.1. ДБН В.2.5-28:2018)
- **Нормована освітленість для світлодіодних джерел залежить від колірної температури** і має бути збільшена при збільшенні колірної температури джерела світла відповідно до додатка Н (п. 5.1. ДБН В.2.5-28:2018)
- Нормовані значення освітленості в люксах, що відрізняються на один ступінь, слід приймати за шкалою: 0,2; 0,3; 0,5; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 10; 15; 20; 30; 40; 50; 75; 100; 150; 200; 300; 400; 500; 600; 750; 1000; 1250; 1500; 2000; 2500; 3000; 3500; 4000; 4500; 5000 (п. 5.1. ДБН В.2.5-28:2018)
- Коефіцієнт пульсації від загального освітлення не повинен перевищувати 20%

3.3. Проміжний протокол, збір даних перед проведенням дослідження

Перед проведенням вимірів проводиться збір даних за такими показниками, які заносяться в проміжний протокол:

Для визначення освітленості від системи штучного освітлення (загальне, комбіноване)	**Для визначення КПО**
Наявність або відсутність природного освітлення	Наявність проектної документації, з зазначенням КПО для приміщення, що досліджується
Тип джерел світла, тип світильників	Характеристика приміщення (поверх, розташування